

“Άγνωστη γη” οι Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων

Το βαθμό εξοικείωσης των Ελλήνων καταναλωτών στη χρήση των Κινητών Υπηρεσιών Δεδομένων (Mobile Data Services) εξετάζει η πρόσφατη έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 43% των χρηστών κινητών τηλεφώνων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν γυναίκες, ενώ το 58% ήταν άνδρες, ηλικίας από 15 έως 64 ετών. Το 7% έχει ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, πάνω από τους μισούς συμμετέχοντες (52%) έχουν ολοκληρώσει δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενώ το 41% έχει πανεπιστημιακή μόρφωση. Την έρευνα πραγματοποίησε η ερευνητική ομάδα Ασύρματου και Κινητού Επιχειρείν του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ISTLab/ WRC) με επιστημονικό υπεύθυνο τον κύριο Γιώργο Γιαγλή σε συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας με επιστημονικό υπεύθυνο τον κύριο Χρήστο Γεωργιάδη. Τα δεδομένα πάνω στα οποία βασίζεται η ανάλυση συλλήχθηκαν κατά τη διεξαγωγή του ελληνικού σκέλους της Παγκόσμιας Έρευνας για τις Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων (Worldwide Mobile Data Services Survey - WMDSS).

Χρήση Κινητού Τηλεφώνου και Τηλεπικοινωνιακή Δαπάνη

Σύμφωνα με την έρευνα, οι Έλληνες υποκύπτουν στη “γοντεία” των νέων προϊόντων και συσκευών κινητής τηλεφωνίας, ωστόσο δεν γνωρίζουν σε βάθος τις τεχνολογικές δυνατότητες που αυτές οι συσκευές διαθέτουν. Στην πλειοψηφία τους δαπανούν μέχρι €40 μηνιαίως και οι “ώριμες” επαγγελματικά ηλικίες προτιμούν τα συμβόλαια σύνδεσης. Στην ερώτηση σχετικά με το πλήθος των αριθμών τηλεφώνου (καρτών SIM) που χρησιμοποιούν, το 79,5% δήλωσαν ότι έχει έναν αριθμό, το 17,3% δήλωσαν ότι έχουν δύο, ενώ πάνω από τρεις αριθμούς δή-

“ Το 96% των ατόμων που έχουν κινητό δεν συνδυάζουν το πρόγραμμα σύνδεσης του κινητού τους τηλεφώνου με κάποιο άλλο πρόγραμμα ”

λωσε ότι κατέχει το 3,2% των χρηστών. Σχεδόν οι μισοί (ποσοστό 45%) δηλώνουν ότι το κινητό τους τηλέφωνο διαθέτει 3G, ενώ περίπου 3 στους 10 (ποσοστό 28%) δηλώνουν ότι δεν διαθέτει 3G.

Ο όρος Κινητή Υπηρεσία Δεδομένων (ΚΥΔ) περιλαμβάνει εφαρμογές, όπως η πλοήγηση στο διαδίκτυο, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η πρόσβαση σε νέα και πληροφορίες, η ανταλλαγή ή το κατέβασμα (download) πολυμεσικού περιεχομένου, κ.λπ. Στο πλαίσιο της έρευνας γίνεται διαχωρισμός των κινητών υπηρεσιών δεδομένων σε δύο βασικές κατηγορίες: κινητές υπηρεσίες δεδομένων που είναι προσβάσιμες μέσω κινητών πυλών (mobile portals) που παρέχουν οι εται-

ρίες κινητής τηλεφωνίας, για παράδειγμα Vodafone 360, Cosmote my view, WIND Plus και κινητές υπηρεσίες δεδομένων που είναι προσβάσιμες με απευθείας πρόσβαση στο διαδίκτυο (mobile internet), όπου η εταιρία κινητής τηλεφωνίας δεν παρέχει κάποια υπηρεσία αξίας πέρα από τη δικτυακή σύνδεση.

Από το συνολικό πληθυσμό του δείγματος, το 61% των χρηστών κινητής τηλεφωνίας έχει συμβόλαιο, το 37% χρησιμοποιεί καρτοκινητό, ενώ μόλις το 2% χρησιμοποιεί καρτοσυμβόλαιο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το 70% των κατόχων συμβολαίου ανήκουν στις ηλικίες 25 με 54, που είναι οι “ώριμες” επαγγελματικά ηλικίες. Αντίστοιχα, στους

για τους Έλληνες Χρήστες Κινητής Τηλεφωνίας

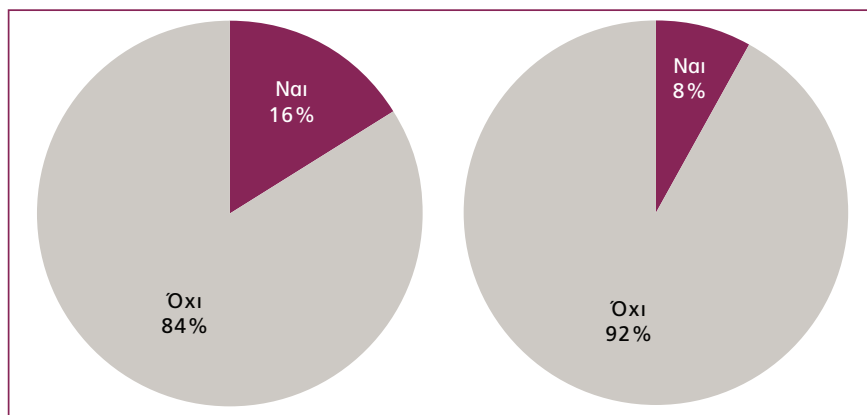
χρήστες καρτοκινητού βλέπουμε ότι το “ώριμο” επαγγελματικά γκρουπ παρουσιάζει μια μείωση (61%), ενώ αυξάνεται το ποσοστό των νέων, δηλαδή ηλικίες μεταξύ 15 και 24 (23% από 17% στους χρήστες συμβολαίου). Η συχνότητα χρήσης των βασικών λειτουργιών του κινητού τηλεφώνου (κλήσεις, SMS, αναπάντητες κλήσεις) εξαρτάται από την ηλικία. Σύμφωνα με την έρευνα, παρατηρείται ότι και οι τρεις βασικές λειτουργίες εμφανίζουν μείωση με την αύξηση της ηλικίας του χρήστη. Η μεγαλύτερη μείωση παρουσιάζεται στα SMS και στις αναπάντητες κλήσεις, σε αντίθεση με τις κανονικές κλήσεις που μειώνονται με μικρότερο ρυθμό συγκριτικά με τις άλλες δύο κατηγορίες. Αναφορικά με τη μηνιαία δαπάνη των χρηστών κινητής τηλεφωνίας, το 76% των χρηστών κινητού τηλεφώνου στην Ελ-

“ Για το 2010, οι χρήστες mobile internet αποτελούν το 16% των χρηστών και οι χρήστες mobile portals το 8% ”

λάδα πληρώνει μέχρι 40€ μηνιαίως, το 21% πληρώνει από 40€ έως 100€, ενώ μόλις το 3% των κατόχων κινητού πληρώνει πάνω από 100€ το μήνα. Ο μέσος λογαριασμός που πληρώνουν οι Έλληνες συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας είναι 36€, Πίνακας 1.

Ηλικία	Σύνολο χρηστών	Λογαριασμός	Ποσοστό
15-24	244	30€	24%
25-34	175	44€	17%
35-44	261	35€	26%
45-54	188	40€	18%
55-64	152	29€	15%
Σύνολο	1.020	36€	100%

Πίνακας 1. Κατανομή ύψους λογαριασμού ανά ηλικία, Πηγή: Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων (Mobile Data Services) - Έρευνα Χρήσers, 2010

Διάγραμμα 1. Διείσδυση Κινητών Υπηρεσιών Δεδομένων, N = 1.020, Πηγή: Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων (Mobile Data Services) - Έρευνα Χρήσers, 2010

Τεχνολογία 3G και Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων

Από το συνολικό πληθυσμό του δείγματος προέκυψε ότι το 96% των ατόμων που έχουν κινητό δεν συνδυάζουν το πρόγραμμα σύνδεσης του κινητού τους τηλεφώνου με κάποιο άλλο πρόγραμμα εκτός κινητού, όπως για παράδειγμα σταθερό τηλέφωνο ή Internet. Εστιάζοντας τώρα στους χρήστες κινητών υπηρεσιών δεδομένων, η εικόνα είναι διαφορετική. Το ποσοστό των ατόμων που δηλώνουν ότι το κινητό τους διαθέτει 3G είναι σημαντικά υψηλότερο (80% και 78% για χρήστες mobile Internet και mobile portals αντίστοιχα) και αντίστοιχα χαμηλότερο το ποσοστό των ατόμων που δηλώνουν ότι το κινητό τους δεν διαθέτει 3G (12% και 13% για χρήστες mobile Internet και mobile portals αντίστοιχα), ενώ είναι πολύ μικρό το ποσοστό όσων αγνοούν τις δυνατότητες 3G της συσκευής τους (8% και 9% για χρήστες mobile Internet και mobile portals αντίστοιχα). Σε σύγκριση με τα αποτελέσματα του 2009, το ποσοστό των χρηστών που διέθεταν στο κινητό τους 3G ήταν λιγότεροι τόσο γενικά (32,22% χρησιμοποιούσε συσκευές 3G), όσο και στους χρήστες κινητών υπηρεσιών δεδομένων (72,41% και 61,80% για χρήστες mobile Internet και mobile portals αντίστοιχα).

Mobile Internet vs mobile Portals

Για το 2010, οι χρήστες mobile internet αποτελούν το 16% των χρηστών και οι χρήστες mobile portals το 8%, Διάγραμμα 1. Έτσι, πάνω από 9 στους 10 χρήστες κινητής τηλεφωνίας δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ κάποιο mobile portal, ενώ πάνω από 8 στους 10 δεν έχουν εμπειρία με το mobile internet. Εμφανίζεται αυξητική τάση στη χρήση του mobile internet (από 12,5% σε 16% των χρηστών)

“Άγνωστη γη” οι Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων για τους Έλληνες Χρήστες Κινητής Τηλεφωνίας

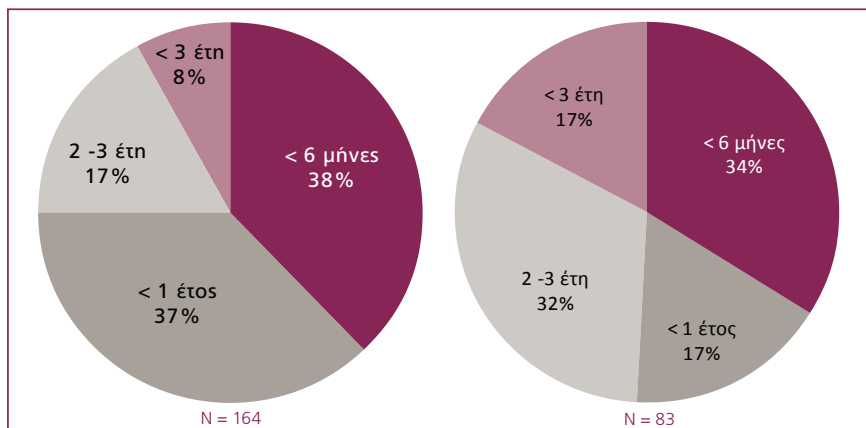
και μείωση στη χρήση των mobile portals (από 19,2% σε 8%) μεταξύ 2009 και 2010. Σε σχέση με το συνολικό δείγμα, ποσοστό 16% είχαν χρησιμοποιήσει έστω και μία φορά το κινητό τους για απευθείας πρόσβαση στο διαδίκτυο, ποσοστό 8,1% είχαν χρησιμοποιήσει έστω και μία φορά κινητές πύλες. Παρατηρείται αύξηση της χρήσης του mobile Internet (41,4%) σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη της έρευνας του 2009. Αντίθετα, η χρήση των κινητών πυλών σε σχέση με το 2009 παρουσιάζει σημαντική μείωση της τάξης του 53,3%. Η συνο-

“Οι Έλληνες χρησιμοποιούν το κινητό τους τηλέφωνο για εύρεση πληροφοριών μέσω μηχανών αναζήτησης και για λήψη/ αποστολή e-mail”

σιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των χρηστών mobile Internet και κινητών πυλών. Συγκεκριμένα, ενώ το 31% των χρηστών mobile Internet κάνει χρήση του κινητού τηλεφώνου για απευθείας πρόσβαση στο διαδίκτυο συχνά ή πολύ συχνά, μόλις το 15% των χρηστών κινητών πυλών χρησιμοποιούν τις κινητές πύλες με την ίδια συχνότητα χρήσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 42% των χρηστών κινητών πυλών χρησιμοποιούν τις κινητές πύλες πολύ σπάνια ή και ποτέ.

Η χρήση του mobile Internet

Οι χρήστες υπηρεσιών mobile Internet είναι κατά βάση άντρες (ποσοστό 67,6%), ηλικίας 15-34 ετών (ποσοστό 73,8%). Παράλληλα, η μεγάλη πλειοψηφία διαθέτει κινητό τηλέφωνο με δυνατότητες 3G (ποσοστό 77%). Σύμφωνα με την έρευνα, η χρήση του mobile Internet φθίνει όσο αυξάνεται η ηλικία. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένας στους τρεις συμμετέχοντες στην έρευνα στην ηλικιακή ομάδα 15-34 ετών έχει χρησιμοποιήσει έστω και μία φορά το κινητό του τηλέφωνο για απευθείας πρόσβαση στο διαδίκτυο. Ο μέσος όρος χρήσης του mobile Internet στο σύνολο του δείγματος ανέρχεται σε 16%.

Διάγραμμα 2. Πρώτη χρήση Κινητών Υπηρεσιών Δεδομένων, Πηγή: Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων (Mobile Data Services) - Έρευνα Χρήσης, 2010

λική χρήση σε όλο το δείγμα ανέρχεται σε 8,1%. Τα νέα μεγέθη καταδεικνύουν την ευρύτερη μείωση της χρήσης των κινητών πυλών που έχει παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας αναφορικά με την χρονική περίοδο πρώτης χρήσης των δύο κατηγοριών κινητών υπηρεσιών δεδομένων. Αν και οι κινητές πύλες είναι εμπορικά διαθέσιμες για μεγαλύτερη χρονική περίοδο σε σχέση με τη δυνατότητα των κινητών τηλεφώνων για απευθείας πρόσβαση στο διαδίκτυο, ενώ ταυτόχρονα έχουν επενδυθεί μεγά-

λα διαφημιστικά ποσά για την προβολή τους, εντούτοις το 34% των χρηστών τους διαφαίνεται να τις έχουν χρησιμοποιήσει για πρώτη φορά μόλις τους τελευταίους 6 μήνες. Επίσης, μόλις ένας στους δύο χρήστες κινητών πυλών φαίνεται να έχει χρησιμοποιήσει για πρώτη φορά μια κινητή πύλη πριν από δύο έτη ή παλαιότερα, Διάγραμμα 2. Αναφορικά με το mobile Internet, η μεγάλη πλειοψηφία των χρηστών (75%) έκανε πρώτη χρήση του κινητού τηλεφώνου για απευθείας πρόσβαση στο διαδίκτυο από το 2009 και μετέπειτα. Η τρέχουσα χρήση κινητών υπηρεσιών δεδομένων παρου-

Αναφορικά με τη χρήση συγκεκριμένων υπηρεσιών/ εφαρμογών mobile Internet, διαφαίνεται ότι οι Έλληνες χρησιμοποιούν το κινητό τους τηλέφωνο για εύρεση πληροφοριών μέσω μηχανών αναζήτησης και για λήψη/ αποστολή e-mail. Αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ όλες οι εφαρμογές/ υπηρεσίες mobile Internet παρουσιάζουν αύξηση σε απόλυτο μέσο όρο, εντούτοις μόνο η χρήση του κινητού τηλεφώνου για επίσκεψη σε ιστοτόπους κοινωνικής δικτύωσης, αποστολή/ λήψη e-mail και εύρεση πληροφορικών σε μηχανές αναζήτησης και portals παρουσιάζουν στατιστικά σημαντική αύξηση, Πίνακας 2.

Οι ερευνητές εξέτασαν το βαθμό που οι χρήστες θεωρούν ότι οι εφαρμογές/ υπηρεσίες mobile Internet είναι αποδοτικές και αποτελεσματικές για την εργασία που επιτελούν, το βαθμό που οι χρήστες θεωρούν ότι οι εφαρμογές/ υπηρεσίες mobile Internet είναι εύκολες στη χρήση, το βαθμό που οι χρήστες θεωρούν ότι επηρεάζονται από άτομα του προσωπικού και κοινωνικού τους κύκλου αναφορικά με τη χρήση εφαρμογών/ υπηρεσιών mobile Internet, το βαθμό που οι χρήστες θεωρούν ότι οι εφαρμογές/ υπηρεσίες mobile Internet έχουν λογικό κόστος για την απόδοση που

προσφέρουν και το βαθμό που ένα άτομο είναι διατεθειμένο να δοκιμάζει και να χρησιμοποιεί τεχνολογικές καινοτομίες. Τα αποτελέσματα της έρευνας του 2010 δείχνουν μια τάση των Ελλήνων να μη θεωρούν σημαντικό παράγοντα το κόστος των υπηρεσιών κινητών υπηρεσιών δεδομένων, τουλάχιστον όχι τόσο σημαντικό ώστε να επηρεάζεται η πρόθεση χρήσης τους.

Χρήση mobile portals

Οι χρήστες των κινητών πυλών είναι κατά βάση άντρες (ποσοστό 58,5%), ηλικίας 15-34 ετών (ποσοστό 95,4%). Η μεγάλη

πληιοψηφία διαθέτει κινητό τηλέφωνο με δυνατότητες 3G (ποσοστό 78%). Η χρήση των κινητών πυλών φθίνει όσο αυξάνεται η ηλικία. Αναφορικά με τη χρήση συγκεκριμένων υπηρεσιών/ εφαρμογών κινητών πυλών, διαφαίνεται ότι οι Έλληνες χρησιμοποιούν τις κινητές πύλες κυρίως για την εύρεση στοχευμένων πληροφοριών όπως αποτελέσματα στοιχείματος, καιρός, τιμές μετοχών, κ.ο.κ. Αξίζει να σημειωθεί, ότι όλες οι εφαρμογές των κινητών πυλών έχουν ιδιαίτερα χαμηλό μέσο όρο χρήσης. Στατιστικά σημαντική μείωση παρουσιάζει η υπηρεσία downloading μουσικής και ringtones από κινητές πύλες, η οποία ήταν η πιο δημοφιλής το 2009. Στατιστικά σημαντικές αυξήσεις, αλλιά με χαμηλού μέσου όρου, παρουσιάζουν οι υπηρεσίες λήψης πληροφοριών για καιρό, χρηματιστήριο, αποτελέσματα αγώνων, καθώς επίσης και η υπηρεσία εύρεσης κοντινότερων σημείων ενδιαφέροντος, Πίνακας 3.

Παρατηρείται ότι σε απόλυτα μεγέθη, όπως και στην περίπτωση του mobile Internet, η χρησιμότητα είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας αναφορικά με την πρόθεση χρήσης των κινητών πυλών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης το γεγονός ότι, όπως και στην περίπτωση του mobile Internet, η πρόθεση χρήσης των κινητών πυλών παρουσιάζει στατιστικά σημαντική μείωση από το 2009 στο 2010, ενώ οι παράγοντες της χρησιμότητας, ευχρηστίας, χρηματικής αξίας των κινητών πυλών, καθώς και ο βαθμός καινοτομίας δεν παρουσιάζει στατιστικά σημαντικές μεταβολές σε μέσο όρο κατά το 2009-2010. Αυτή η επισήμανση ίσως να καταδεικνύει τη φθίνουσα πορεία των κινητών πυλών τα τελευταία χρόνια και να αποτελεί ένδειξη ότι οι χρήστες θα επισκεφτούν και χρησιμοποιήσουν υπηρεσίες/ εφαρμογές κινητών πυλών μόνο όταν τους είναι απαραίτητες και χρήσιμες. **Σ**

Εφαρμογή/ Υπηρεσία	2009 (N=116)	2010 (N=139)
Επίσκεψη σε ιστοτόπους κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. facebook)	2,21	2,63
Επίσκεψη σε ενημερωτικούς ιστοτόπους (π.χ. site εφημερίδων)	2,52	2,56
Αποστολή e-mail μέσω κινητού	2,28	2,82
Παρακολούθηση video (μέσω youtube, κ.ο.κ.)	1,99	2,27
Εύρεση πληροφοριών μέσω google, Wikipedia, κ.ο.κ.	2,28	2,87

Πίνακας 2. Χρήση εφαρμογών/ υπηρεσιών mobile Internet, Πηγή: Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων (Mobile Data Services) - Έρευνα Χρήσης, 2010

Εφαρμογή/ Υπηρεσία	2009 (N=116)	2010 (N=139)
Κατέβασμα μουσικής, ringtones, κ.ο.κ.	2,2	1,9
Παρακολούθηση τηλεόρασης/ video	1,77	1,72
Λήψη πληροφοριών για καιρό, χρηματιστήριο, αποτελέσματα αγώνων στο στοίχημα κ.ο.κ.	1,98	2,35
Εύρεση κοντινότερων σημείων ενδιαφέροντος (π.χ. βενζινάδικα)	1,52	1,80
Αγορές σε ηλεκτρονικά καταστήματα/ κράτηση εισιτηρίων, κ.ο.κ.	1,47	1,54

Πίνακας 3. Χρήση εφαρμογών/ υπηρεσιών κινητών πυλών, Πηγή: Κινητές Υπηρεσίες Δεδομένων (Mobile Data Services) - Έρευνα Χρήσης, 2010